

МЕДИЧНИЙ ЛІЦЕЙ: 20 РОКІВ НАТХНЕННОЇ ПРАЦІ

Управління
школою

УДК 37.018.5

У статті висвітлено основні етапи створення Дніпропетровського обласного медичного ліцею-інтернату „Дніпро” – експериментального закладу всеукраїнського рівня з поглибленим навчанням у галузі природничих наук для відібраних за конкурсом, обдарованих школярів з області.

Автор підкреслює специфіку діяльності, ефективність роботи ліцею як центру безперервної профільної освіти при державному закладі „Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України”.

Ключові слова: безперервна медична освіта, професійна свідомість учнів, школа нового типу, інноваційні технології.

**Тетяна
ЖУРАВЕЛЬ**

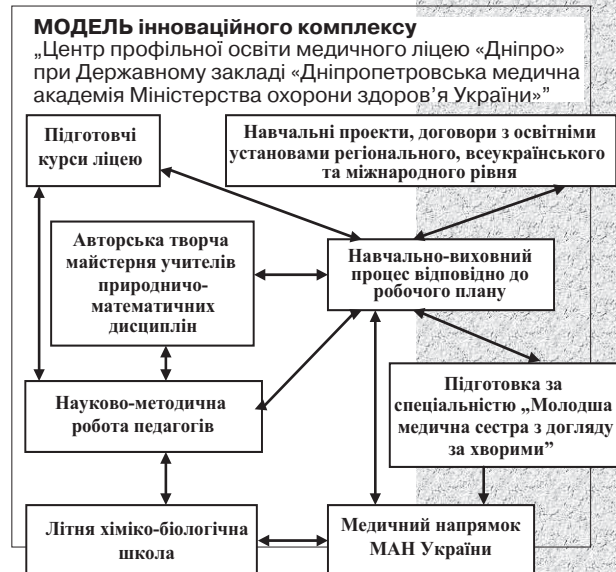
Директор Дніпропетровського обласного медичного ліцею-інтернату „Дніпро”, кандидат хімічних наук, доцент ДЗ „ДМА”, заслужений працівник освіти України

Для сучасної освіти характерним є пошук нових педагогічних можливостей, що пов'язано, насамперед, з відмовою від традиційного навчання та виховання, з ідеєю цілісності педагогічного процесу як системи, що спирається на теорії загальнолюдських цінностей, гуманізації, особистісно-орієнтованого підходу, пріоритету суб'єкт-суб'єктних відносин.

У Наказі Президента України „Про Національну доктрину розвитку освіти” від 17.04.2002 р. № 347/2002 зазначені пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку освіти. Серед них – особистісна орієнтація освіти; створення для громадян рівних можливостей у здобутті освіти; розвиток системи безперервної освіти та навчання протягом життя; запровадження освітніх інновацій, інформаційних технологій. У той час, коли було підписано Наказ Президента, на Україні вже функціонували перші пілотні школи нового типу,

які стали провісниками докорінних змін в освітянській галузі. Серед них – Дніпропетровський обласний медичний ліцей-інтернат „Дніпро”.

Сьогодні постала загальна потреба оновлення змісту фундаментальної природничо-математичної освіти з урахуванням сучасних запитів, потреб інно-

Директор школи, ліцею, гімназії № 4'2013

ПРО ДИРЕКТОРА ЛІЦЕЮ-ЮВІЛЯРА

Тетяна Олексіївна – яскрава та талановита особистість, лідер і вимоглива до себе людина.

Саме їй у 1993 році було доручено створити школу нового типу – перший в області ліцей при вищому навчальному закладі. Уже майже 20 років медичний ліцей – справа її життя: експериментально-дослідницька та методична робота, підготовка команд учнів до всеукраїнських хімічних турнірів, предметних олімпіад, конкурсів науково-дослідницьких робіт МАН, робота в журі, відстоювання інтересів ліцею.

Вся діяльність директора ліцею спрямована на забезпечення рівного доступу обдарованих школярів з міст і сіл області до якісного навчання, активну участь у міжнародній співпраці України на ниві освіти і культури, формування національних і загальнолюдських цінностей підрастаючого покоління. Сьогодні можна сказати про створення стійкої системи взаємодії середньої та вищої освіти, європейського підходу до отримання медичної освіти – безперервної профільної освіти Дніпропетровської медичної академії.

Авторська система профільної освіти забезпечує кожного року високий рівень результатів ЗНО з профільних предметів серед шкіл-лідерів країни, а її найкращі учні отримують максимальний бал – 200! Щорічно серед її учнів – призери обласної олімпіади з хімії та конкурсу-захисту наукових робіт МАН України.

Діяльність директора заслужено відзначено відомчими та державними нагородами.

ваційного розвитку науки та виробництва, запровадження сучасних методів навчання. З цією метою з 2012 року у медичному ліцеї реалізується дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня за темою: „Розробка інноваційного комплексу профільного навчання та його реалізація в умовах безперервної медичної освіти”.

За підтримки Медичної академії, департаменту освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації, обласної ради медичний ліцей формується як регіональний Центр безперервної профільної медичної освіти.

Результативними інноваціями ліцею є: ліцензована підготовка за спеціальністю „Молодша медична сестра з догляду за хворими”, проведення регіональної хіміко-біологічної літньої школи для обдарованих дітей (див. вріз на С. 111), підготовчі курси для учнів 8–9-х класів до вступу в ліцей та для випускників щодо підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. За підтримки науково-педагогічних працівників ДЗ „Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров’я України”, Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара, Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля здійснюється підготовка і видання методичних посібників, інтегрованих навчальних планів. У навчальний процес впроваджено предмети, спрямовані на формування професійної свідомості учнів: латинська мова, професійна етика та деонтологія, курси спеціаль-

СПІВРОБІТНИЦТВО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ ТА МЕДИЧНОГО ЛІЦЕЮ „ДНІПРО”

Участь науковців у навчально-виховному процесі

- Курс лекцій „Введення в спеціальність”
- Розробка і впровадження інтегрованих навчальних програм
- Курс лекцій провідних вчених ДЗ „ДМА”
- Викладання профільних і загально-освітніх предметів
- Керівництво науково-дослідницькими роботами ліцеїстів-членів МАН України
- Проведення навчальних екскурсій на базі кафедр медичної академії і обласної лікарні ім. Мечникова

Спільні заходи і проекти

- Урочиста посвята в студенти та ліцеїсти
- Участь адміністрації та провідних науковців у випускних вечорах, святах ліцею
- Участь у спортивних заходах і змаганнях
- Участь у заходах до Дня Перемоги
- Спільні проекти медичного ліцею та медичної академії (на честь 200-річчя М.І.Пирогова, 80 річчя Дніпропетровщини та інші)
- Участь у науковій студентській конференції „Здоров’я та екологія” (мова англійська)
- Нагородження кращих випускників ліцею премією Фонду пошуку і підтримки талановитої молоді та премією чл.-кор. НАН і НАМН України, професора Л.В. Новицької-Усенко
- Співпраця з газетою ДЗ „ДМА”, „Пульс”

Використання матеріально-технічної бази ДЗ „ДМА”

- Навчальні площі ліцею (корпус № 4 ДМА)
- Гуртожиток ліцею (гуртожиток №3 ДМА)
- Заняття з фізкультури проводяться на базі спортивного комплексу ДЗ „ДМА”
- Ліцеїсти мають можливість користуватися бібліотечним фондом медичної академії
- Проведення Днів здоров’я на базі спортивно-оздоровчого табору ДМА

ного та загального догляду за хворими, англійська мова за фахом тощо.

З Дніпропетровською медичною академією пов'язані всі роки навчання вихованців ліцею (див. схему на С. 108). Вони починаються яскравою посвятою в студенти і ліцеїсти. Свою першу навчальну практику ліцеїсти проходять на базі госпіталю інвалідів Великої Вітчизняної війни обласної лікарні імені І.М. Мечникова. Саме під час практики й екскурсії на кафедрі Медичної академії під керівництвом досвідчених лікарів і медичних сестер учні отримують свій перший досвід надання медичної допомоги, догляду за хворими. Ліцеїсти беруть активну участь у виховних заходах Медичної академії, спільних проектах, зустрічах з ветеранами, видатними науковцями, спортивних святах, постійно здійснюється співробітництво з газетою ДЗ „ДМА” „Пульс”.

За традицією найкращі випускники ліцею нагороджуються іменною премією члена-кореспондента НАН і НАМН України, професора Л.В. Новицької-Усенко, преміями Дніпропетровського міського благодійного фонду пошуку та підтримки талановитої молоді, обласного фонду „Інвестиції в майбутнє” та медичного ліцею „Дніпро”.

Питанню осучаснення матеріальної бази закладу приділяється постійна увага: всі навчальні й адміністративні кабінети, служби ліцею мають сучасне комп'ютерне забезпечення та підключені до внутрішньої локальної мережі та Інтернету; в кабінетах біології, хімії, інфор-

ВІЗИТКА МЕДИЧНОГО ЛІЦЕЮ

Колектив медичного ліцею „Дніпро”

Ліцей було відкрито у 1993 р. за ініціативи Медичної академії (на той час ректор член-кореспондент НАН і НАМН України, професор Людмила Василівна Новицька-Усенко) і управління освіти (на той час начальник Олександр Андрійович Удод) як школу нового типу при вищому навчальному закладі.

Таке зважене рішення мало забезпечити умови для рівного доступу до здобуття якісної освіти шляхом навчання відібраних за конкурсом обдарованих школярів 9-11 класів сіл і міст області; а також підтримати систему безперервної медичної освіти з подальшим забезпеченням віддалених районів кваліфікованими медичними працівниками.

За 20 років ліцей випустив понад тисячу випускників, з них близько 40% приїжджих учнів з області. Всі випускники ліцею вступили до вищих навчальних закладів, переважно до Дніпропетровської медичної академії, третина з них закінчила академію з червоним дипломом. Понад 20 випускників уже захистили кандидатські та докторські дисертації в галузі медицини.

Ліцей – провідний навчальний заклад, **атестований** у 2007 році **з відзнакою**, що формується як регіональний Центр безперервної профільної медичної освіти.

Ліцей має статус: школи-інтернату з поглибленим навчанням у галузі природничих наук; експериментального закладу всеукраїнського рівня; системи розвитку наукового світогляду учнів через МАН, олімпіади, турніри, конкурси; закладу з ліцензованою професійною підготовкою за спеціальністю „Молодша медична сестра з догляду за хворими”; асоційованої школи ЮНЕСКО з участю в міжнародних освітніх проектах; системи доліцейної підготовки з підготовчими курсами.

У медичному ліцеї працюють досвідчені педагоги, у тому числі 2 доктори наук, професори, 2 заслужених працівники освіти України, 6 кандидатів наук, 8 вчителів мають звання „Вчитель-методист”, 2 – „Старший вчитель”, 1 – „Старший викладач”, 26 педагогів вищої категорії.

Навчальна та виховна робота висвітлюється на сайті медичного ліцею domly.dp.ua, в ліцейській газеті „Ахіллесова п'ята”, в газеті Медичної академії „Пульс”, є позитивний практичний досвід дистанційного навчання, участі у форумах різного рівня в системі on-line.

МЕДИЧНИЙ ЛІЦЕЙ „ДНІПРО” ЗА ІНТЕГРАЦІЮ В ЄВРОПУ

„Якщо теперішні діти засвоюють і повірять, що від їх особистого внеску, від їх свідомих позицій світ може стати кращим, то ми вважаємо нашу мету досягнутою. Адже інвестиції у майбутнє – у молодь, завжди є найприбутковішими, тому що приносять свої плоди ще багато років”, – так вважає Френсіс Мартін О’Доннелл, постійний представник Програми Розвитку ООН в Україні.

Дніпропетровський обласний медичний ліцей-інтернат „Дніпро” з 2001 року – учасник проекту асоційованих шкіл ЮНЕСКО, у 2002 році внесений до каталогу асоційованих освітніх закладів ЮНЕСКО.

За ці роки проведено заходи, які направлені на налагодження міжнародних зв’язків учнівських та педагогічних колективів, обмін досвідом освітніх закладів, співпрацю зі школами ЮНЕСКО.

Метою роботи медичного ліцею як асоційованої школи ЮНЕСКО та співпраці з навчальними закладами інших країн є:

- обмін досвідом закладів освіти Європейських країн, співпраця зі школами ПАШ ЮНЕСКО, формування позитивного іміджу України;
- ознайомлення учнів асоційованих шкіл ЮНЕСКО Чехії, Росії та України з природою та культурною спадщиною України;
- використання в національних інтересах можливостей і ресурсів ЮНЕСКО та міжнародного досвіду співпраці у галузях компетенції цієї Організації – освіти, науки, культури, інформації та комунікації;
- розвиток творчих, лідерських, комунікативних здібностей учнів, формування екологічної свідомості, толерантності.

За активну участь у міжнародній співпраці України на ниві освіти, науки і культури ліцей нагороджено Почесною грамотою Національної комісії у справах ЮНЕСКО.

За програмою проекту ПАШ ЮНЕСКО заклад бере активну участь у всеукраїнських конференціях шкільних учасників проекту „Культура миру через комунікацію”.

Для кожного ліцейста незабутніми на все життя стають зустрічі та співпраця з ровесниками із Індії, Японії, Бразилії, Грузії, поїздки до Чехії, Італії, Росії, навчальні екскурсії по Україні (див. 4-у стор. обкладинки цього номеру журналу).

Ліцей – єдина школа в Україні, яка брала участь і стала призером Міжнародного освітнього фестивалю „Global education festival”, GEF – 2005, Сан-Ремо, Італія.

матики встановлено сучасні комплекти обладнання з мультимедійними проекторами; в ліцеї створений один з найкращих шкільних бібліотечних фондів, який налічує понад **20 тис. одиниць**. Вихованці ліцею, які приїжджають із області, мешкають в обладнаних кімнатах гуртожитку і забезпечуються цілодобовим наглядом, харчуванням.

Свій досвід ліцей представляє на всеукраїнських та міжнародних виставках, конференціях, семінарах. **Заклад удостоєний почесного звання „Лідер сучасної освіти”** (2008 рік), лауреат багатьох Міжнародних та всеукраїнських освітніх виставок (2004, 2008, 2010, 2011, 2012 років) (див. вріз на С. 109).

Основним показником ефективності роботи є стабільний позитивний результат. Тільки за останні чотири навчальні роки в ліцеї **83** переможці обласного та **3** переможці всеукраїнських етапів учнівських олімпіад, **52** призери обласного та **5** – всеукраїнського етапу конкурсів-захистів МАН України. За результатами ЗНО ліцей посідає з біології та хімії перші місця в області, **1-3** місце в Україні, що наочно представляє діаграма.

Такий рівень і така освітня активність ліцею не тільки закладають основи медичної діяльності випускників, сприяють вирішенню соціально важливої задачі забезпечення кваліфікованими медичними фахівцями віддалених районів області, але й **забезпечують високий рівень і між об-ласті і держави.**

**Татьяна Журавель
Медицинский лицей:**

20 лет вдохновенного труда

В статье высветлены основные этапы создания Днепропетровского областного медицинского лицея-интерната „Дніпро” – экспериментального учебного заведения Всеукраинского уровня с углубленным изучением естественных наук для отобранных по конкурсу, одаренных школьников области.

Автор подчеркивают специфику деятельности, эффективность работы лицея как центра непрерывного профильного образования при государственном учреждении „Днепропетровская медицинская академия Министерства охраны здоровья Украины”.

Ключевые слова: непрерывное медицинское образование, профессиональное сознание учащихся, школа нового типа, инновационные технологии.

**Tetyana Zhuravel'
Dnipropetrovs'k Regional
Medical boarding school
„Dnipro”: 20 years of inspired
work**

The article highlights the main stages of setting-up the Dnipropetrovs'k regional medical boarding school „Dnipro”, an experimental institution of national level with advanced training in natural sciences for the gifted students from the region selected through competition.

The author emphasizes the specific activity, the efficiency of the Lyceum as a center for continuing professional education in the state institution „Dnipropetrovs'k Medical Academy, Ministry of Health of Ukraine.”

Key words: Continuing medical education, professional awareness of students, the school of a new type and innovative technology.

ПРИЄМНЕ НАВЧАННЯ ВЛІТКУ В ХІМІКО-БІОЛОГІЧНІЙ ШКОЛІ

За ініціатииви директора Дніпропетровського обласного медичного ліцею-інтернату „Дніпро” **Тетяни Журавель** та за підтримки департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації у 2011 році було впроваджено проведення літньої хіміко-біологічної школи для обдарованих дітей. І у **червні 2013 року було проведено III літню хіміко-біологічну школу.**

До складу літньої школи увійшли **40** обдарованих учнів 9-10-х класів медичного ліцею-інтернату „Дніпро”.

Протягом п'яти незабутніх днів учні, учасники школи, взяли активну участь у найрізноманітніших навчальних і пізнавальних заходах. Вони відвідали навчальний практикум в ботанічному саду ДНУ ім. О. Гончара, Храм на честь ікони Божої Матері „Іверської”, прослухали лекції на базі Дніпровсько-Орільського заповідника, були в зоологічному музеї ДНУ ім. О. Гончара і геологічному музеї Гірничого університету.

Лекція **Манюка В.В.**, канд. біол. наук, на базі Дніпровсько-Орільського заповідника

Навчальний практикум в ботанічному саду ДНУ імені О. Гончара проводить професор **Зайцева І.О.**

Під час екскурсії до реліни Дніпропетровщини – озера Солоний лиман і бальнеологічної лікарні санаторію

Цікаві екскурсії ліцеїсти поєднували із навчальною діяльністю на базі ліцею. Вчителями ліцею було проведено лабораторний практикум з хімії, біології, фізики.

У межах міжнародного року співробітництва в галузі водних ресурсів був проведений хімічний турнір, присвячений темі води. Цю тему було гармонійно продовжено на навчальній конференції під назвою „Вода для життя”.

Була проведена інтерактивна гра „Зелена аптека”, в ході якої ліцеїсти актуалізували свої знання з лікарських рослин в ігровій формі, склали про них буриме. Яскравим завершенням літньої школи стала музична програма, дискотека та веселі конкурси-розваги.

Всі учасники III літньої хіміко-біологічної школи отримали сертифікати, які засвідчують їх активну участь в роботі школи, подарунки – яскраво-жовті панами з логотипом медичного ліцею, сувенірні чашки з логотипом літньої школи і ювілейним написом „**Медичному ліцею – 20 років!**”